

[Avaleht](#) > ... > [Kohtuasja Algamine](#) > [Õigusabi](#) > Austria

Õigusabi

Austria

Sisu koostaja:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Millised kulud on seotud kohtumenetlusega ja kes peab need tavaliselt kandma?

Tsiviilkohtumenetluses tuleb tasuda kohtulõivud ning pooltel võib olla vaja kanda ka ekspertide, tõlkide ja tunnistajate tasud, poolte ja kohtu määratud usaldusisikute (*Kuratoren* – määratakse puuduvate või usaldusisikut vajavate poolte puhul) sõidukulud ning avalike teadaannete ja advokaadipoolse esindamisega seotud kulud. Alguses kannab kumbki pool oma kulud ise, kuid tsiviilkohtuvaidluse kaotanud pool on siiski kohustatud võitnud poole kulud hüvitama.

2 Mis täpselt on tasuta õigusabi?

Menetluspool, kellel ei ole piisavalt rahalisi vahendeid, võib tsiviilkohtumenetluse algatamise ajal või selle menetluse kestel taotleda tasuta õigusabi (mida tuntakse Austria tsiviilkohtumenetluses *Verfahrenshilfe* nime all). Olenevalt taotlusest võidakse tasuta õigusabi anda kohtulõivudest ning muudes punktis 1 osutatud tasudest ja kuludest täielikult või osaliselt vabastamise ning tasuta advokaadi määramisena.

Advokaadi määramise korral katab tasuta õigusabi ka advokaadi poolt enne menetlust antud nõu.

3 Kas mul on õigus tasuta õigusabile?

Tasuta õigusabi antakse üksnes juhul, kui asjaomane pool ei ole oma sissetuleku, vara ja ülalpidamiskohustuste põhjal suuteline 1. küsimusele esitatud vastuses loetletud kulusid (või osa neist) kandma, ilma et see kahjustaks talle tagasihoidliku elatustaseme säilitamiseks vajalikku rahaliste vahendite hulka.

Tasuta õigusabi ei anta, kui kavandatud kohtusse pöördumine või õiguste kaitsmine kohtus tundub ilmselgelt põhjendamatu või igasuguse eduväljavaateta.

4 Kas tasuta õigusabi antakse kõikide menetlusliikide korral?

Tasuta õigusabi antakse kõikides tsiviil- ja kaubandusasju käsitlevates kohtumenetlustes ning taotleja suhtes ei kohaldata kodakondsus- või elukohanõuet.

Kui põhikohtuasja menetluses (*Titelverfahren*) antakse tasuta õigusabi, katab see ka täitemenetlust (*Vollstreckungsverfahren*). Poolel, kellele on antud teatavas kohtuvaidluses tasuta õigusabi mõnes teises ELi liikmesriigis, on õigus saada Austrias tasuta õigusabi ka selles vaidluses tehtud kohtuotsuse tunnustamise ja täitmise menetluses.

5 Kas eriolukordade jaoks on olemas erikord?

Ei, ent kui tasuta õigusabi taotlus esitatakse kiireloomulisel juhul (nt seoses õigusliku esindamisega esialgse õiguskaitse abinõude kohaldamisel), peab kohus otsuse tegema eriti kiiresti. Kui asja menetleva kohtu antav

tasuta õigusabi seisneb advokaadi määramises, määrab pädev advokatuur advokaadi taotleja esindajaks mõne päeva jooksul.

6 Kust saada tasuta õigusabi taotluse vorm?

Austrias saab asjakohase vormi (ZPForm 1) isiklikult kätte igast esimese astme kohtust (*Bezirksgericht*) või liidumaa kohtust (*Landesgericht*) või saab seda nimetatud kohtust kirjalikult taotleda. See on siiski kättesaadav ka veebiaadressil <https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Verfahrenshilfe.aspx> ja teatavates Austria konsulaatides. Vormi kasutamine on kohustuslik.

7 Millised dokumendid tuleb esitada koos tasuta õigusabi taotluse vormiga?

Tasuta õigusabi taotlusel (ZPForm 1) sisalduv varadeklaratsioon, mis koosneb varade (sissetulek ja vara, nt kinnisvara, pangakontode jääk, kindlustuslepingud jne) ja kohustuste (ülalpidamiskohustused jne) loetelust ning teabest üksikisiku ja tema elukorralduse kohta, tuleb täita täpselt. Võimaluse korral tuleks lisada ka asjakohased dokumendid. Ebaõige või mittetäieliku teabe esitamist varadeklaratsioonil saab karistada rahatrahviga ning sellega võib kaasneda tsiviilvastutus tekitatud kahju eest ja pettuse eest süüdistuse esitamine.

8 Kuhu esitada tasuta õigusabi taotlus?

Tasuta õigusabi taotlus (ZPForm 1) tuleb esitada kirjalikult või suuliselt asja menetlevale esimese astme kohtule, kes otsustab, kas tasuta õigusabi antakse või keeldutakse seda andmast. Ent pool võib tasuta õigusabi taotluse suuliselt esitada ka oma Austria elukoha järgsele esimese astme kohtule, isegi kui see kohus ei ole pädev vaidlust lahendama, tingimusel et pool ei ela asja menetleva kohtu tööpiirkonnas. Sel juhul edastatakse taotlus pädevale kohtule.

9 Kuidas ma saan teada, kas mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Tasuta õigusabi taotluse kohta teeb otsuse kohus. See otsus saadetakse taotlejale.

10 Kuidas peaksin toimima, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui kohus on otsustanud, et tasuta õigusabi hõlmab advokaadi määramist ja advokaadi isik on juba kindel (vt vastus 11. küsimusele), on kõige mõistlikum selle isikuga ühendust võtta.

Üldiselt on soovitatav küsida enne kohtumenetluse algatamist õigusnõu esindusõigusega õigusvaldkonna töötajalt (advokaat või notar).

Kui aga pool ei esinda advokaat (ja seadus ei nõua advokaadi kasutamist), võib pool ise asja algatada ning esitada kõik väljaspool kohtuistungit vajalikud taotlused, avaldused ja teated suuliselt esimese astme kohtus, kes on pädev asjaomast asja menetlema, või oma elukohajärgses esimese astme kohtus.

11 Kes valib mulle advokaadi, kui mul on õigus saada tasuta õigusabi?

Kui kohus on otsustanud, et tasuta õigusabi hõlmab advokaadi määramist, valib kohalik advokatuur advokaadi oma liikmete seast tähestikulises järjekorras. Taotleja võib siiski välja pakkuda konkreetse advokaadi. Kuigi ettepanek ei ole kohalikule advokatuurile siduv, võetakse põhjendatud ettepanek üldiselt vastu (nt kui advokaat nõustub ja on juba juhtumiga kursis).

12 Kas tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluskulusid?

Kohus võib oma äranägemise järgi anda täielikult tasuta õigusabi või vabastada taotleja olenevalt tema majanduslikust seisundist ja eeldatavaid kulusid arvestades üksnes teatavatest tasudest. Tasuta õigusabi võib hõlmata järgmist:

1. ajutine vabastamine kohtulõivude, tunnistaja- ja eksperditasude, vajalike avalike teadaannete kulude, usaldusisiku kulude ning usaldusisiku või advokaadi rahaliste kulutuste tasumisest; vabastamine vastaspoole kulude katmiseks ettenähtud deposiidi maksmisest;
2. esindamine kohtusekretäri või vajaduse korral advokaadi poolt;
3. poole poolt ärakuulamiseks või asja menetlevas kohtus asjaolude selgitamiseks kantud vajalike sõidukulude hüvitamine.

Kui aga kohus teeb otsuse Teie kahjuks, peate hüvitama kohtuvaidluse võitnud poole menetluskulud.

13 Kes kannab muud kulud, kui mul on õigus saada ainult piiratud õigusabi?

Kui Teil tekib muid vajalikke kulusid, mida kohtu otsuse kohaselt antud tasuta õigusabi ei kata, peate need vähemalt esialgu ise tasuma. Lõpuks peab aga tsiviilkohtuvaidluse kaotanud pool hüvitama vastaspoole kulud proportsionaalselt kaotuse ulatusega (nt kui hageja hagi rahuldatakse kahe kolmandiku osas ja jäetakse ühe kolmandiku osas rahuldamata, kannab kostja üldjuhul enda kulud ja hüvitab kolmandiku hageja kantud vajalikest kuludest).

14 Kas tasuta õigusabi hõlmab ka apellatsioonkaebusi?

Tasuta õigusabi hõlmab kõiki menetluse etappe kuni vaidluse lõpuni (ja täitemenetlust, mis võidakse seejärel algatada). See hõlmab seega ka võimalikku apellatsioonkaebust (või apellatsioonimenetlust).

15 Kas tasuta õigusabi võidakse enne (või isegi tagasiulatuvalt pärast) menetluse lõppu tagasi võtta?

Kohus peab tunnistama tasuta õigusabi aegunuks, kui ilmneb, et tingimused, mille põhjal tasuta õigusabi alguses anti, ei ole enam täidetud (kui poole majanduslik seisund muutub või kui edasine kohtusse pöördumine või õiguste kaitsmine tundub olevat ilmselgelt põhjendamatu või ilma igasuguse eduväljavaateta), või tasuta õigusabi tühistama, kui on võimalik tõendada, et õigusabi andmise tingimused ei olnud selle andmise ajal täidetud. Viimasel juhul peab pool saadud summad tagastama ja maksma talle määratud advokaadile tasu advokaadi kehtestatud tasumäära alusel.

Pool, kes saab kolme aasta jooksul pärast menetluse lõppemist piisavalt rahalisi vahendeid, on kohustatud tasuta õigusabi tagasi maksma, kui ta on suuteline seda tegema, ilma et see kahjustaks talle tagasihoidliku elatustaseme säilitamiseks vajalike rahaliste vahendite hulka. Poole majandusliku seisundi hindamiseks palub kohus tal esitada ajakohase varadeklaratsiooni (üldjuhul esitades dokumendi ZPForm 1 teataval ajal pärast menetluse lõppemist). Kui varadeklaratsiooni koos vajalike dokumentidega ei esitata kohtule õigel ajal, võidakse tasuta õigusabi tühistada ja asjaomased summad tuleb tagasi maksta.

16 Kas ma võin tasuta õigusabi andmisest keeldumise vaidlustada?

Tasuta õigusabi andmisest keeldumise otsuse peale saab esitada kaebuse teise astme kohtule, kes teeb lõpliku otsuse. Täiendav edasikaebamine Austria kõrgeimasse üldkohtusse (*Oberster Gerichtshof*) ei ole võimalik.

Viimati uuendatud: 05/06/2023

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.